

Toulce – seminář

Hrom

- struktura dřeva
 - o jarní dřevo x letní (pozdní) dřevo
 - o jarní
 - póry (kruhovité – akát, **jasan**, dub, jilm; roztroušené – ořech, habr, buk)
 - o pozdní
 - lepší než jarní
- luk (vhodné dřevo):
 - o tis
 - nevýhody
 - silná bělová vrstva
 - problém sehnat bezsukatý/s málo suky
 - o jalovec obecný
 - o ořešák královský
 - o hikora
 - o habr obecný
 - o bříza
 - o líska
 - o buk
 - o dub
 - o jilm drsný (horský) a jilm mladý
 - o akát
 - o bezinka (prý)
 - o jeřáb ptačí, muk, břek
 - o hloh obecný (problém usušit, praská)
 - o jabloň, hrušeň, třešeň, švestka
 - o javor klen, mléč, babyka
 - o svída krvavá
 - o dřín jarní
 - o brslen
- šípy (vhodné dřevo):
 - o maklura oranžová/moruše texaská
- kácení nejlépe v zimě (listopad, únor, březen)
 - o u akátu je to jedno (ale v létě schne déle)
- odstranit bílé dřevo (např. akát)
- výběr, příprava „při kácení“
 - o strom většího průměru je výhodnější
 - o nesmí být do šroubovice (kůra nesmí být do křiva)
 - o uříznout dál od oddenku, cca o 5cm na každé straně víc
 - o štípu na půl pomocí klínů pomalu
 - tis jeden luk/klacek
 - o herkulesem (lepidlem) potru čelo¹ (aby se rovnoměrně vysychalo)
 - vodorozpustným lepidlem
 - o kůru sundáváme
- délka sušení
 - o 2–3 měsíce
 - o konec sušení, když se nemění váha

¹ čelo je řez

- špičky, co se ohýbají méně, je pak potřeba menší síla (reflexní špičky)
- poměr délka luku/délka šípů: luk by neměl být kratší, než dvojnásobek šípů
- na začátku po vyschnutí dřeva natřít luk lněným olejem (kvůli problémům s vlhkostí)
- přes teplo potřít nakonec luk včelím voskem a hadříkem „vyhladit“ (estetičnost good, ale praktický dopad nejasný)
- *případně potírat luk vnitřním sádem*
 - o nutno častěji potírat
- vyvarovat se vlhkosti

- šlachování luku
 - o lepí se na záda
 - o přírodní laminace
 - o zvýší sílu luku cca o 1/3
 - o nemusí se tolik řešit „kvalita“ zpracování po létech
 - o velmi náchylné na vlhko
 - o pomáhá držet tvar luku, zvyšuje reflexi
 - o při lepení šlachy je nutné luk zafixovat (nebo napnout luk obráceně)
 - jinak je to fakt problém, když se to neudělá
 - o šlacha se roztřepe na drobná vlákna
 - začne se ve svěráku s kleštěma, končí se gumovou paličkou
 - nástroje musí být **hladké!!** (např. oblázky, kladívko na kovadlině)
 - odstraňují se konce, které jsou hrubé
 - o před lepením se dá voda do dřevěného popela aby byl slabý louh a luk se tím potře
 - o namočí se do rozehřátého klišu ⇒ nechat nasáknout ⇒ nalepit na luk
 - o lepí se svazky pramínků (6–8 pramínků plus mínus autobus)
 - o druhy: nohou a zádové (součást svíčkové)
 - nožní
 - od myslivců; řeznictví
 - ve zverimexu koupit hovězí šlachy
 - daleko houbovitější, ale kratší
 - lépe přejímá klíh
 - o klíh
 - **kožní (u luků nesmí být kostní!!)**
 - „vaří“ se den i víc kůže (60-70°C ve vodní lázni)
 - rybí měchýře (jeseter je nej)
 - dá se koupit (výtvarné potřeby; potřeby pro restaurátory)
 - www.busse.cz
 - Gratz zlatotepectví
 - kožní je žlutý
 - pro přípravu by voda neměla být tvrdá
 - o šlachy se kladou „jako cihly“ – aby bylo vše vázané
 - o vrstev alespoň 7 (aby byla zvýšena síla luku), ale cenu má smysl i méně vrstev
 - 7 vrstev alespoň 2 zvířata...
 - o pokud šlachy „plavou“, je možné nechat uschnout (ne úplně) a pokračovat
 - o po nalepení se vezme papír na pečení a pak „duše z kola“ a omotá okolo luku ⇒ provede se tím fixace
 - začíná se od středu

- nutno po čase duši sundat nechat tak 1x deně na půl hodiny až hodinu nechat dýchat a znovu zafixovat
 - když už je to celé uschlý, tak je vhodné šlachou zafixovat kolmo k luku některá místa
 - šachovaný luk je velmi velmi náchylný na vlhko
 - na výsledný luk natáhnout střívko (není asi indoš)
 - lze namazat lněným olejem (Hrom), ale není jisté, jestli to je dobře a je možné, že ne
 - rukojeť mít omotanou kůží, aby pot nevlhčil a ruce nelepily
 - šlachám sluníčko pomáhalo ☺
 - na místo šlach lze polepit rowhide, ale ten jen zpevní vlákna, nezlepší vlastnosti
 - luky na prériích kolem 80-85cm
- šípy
- dlouhé peření
 - svázáno šlachami
 - klacek svídy krkvavé
 - pracovat venku – je to **jedovaté**
 - vybrat co nejrovnější, ale budou stejně křivý
 - zpracovat hned za syrova
 - sundat kůru ⇨ a pak narovnat (např. přes hranu stolu)
 - přiložit do prkna s drážkou a hoblíkem ubíráme (do 6 hranu) ⇨ nechat uschnout ⇨ buď po 7 prutech udělat svazek nebo zarovnat a nechat dál schnout
 - je vhodné se vyhnout „černým sukům“
 - kalibrační díry – jimi protahujeme, abychom věděli, kde ubírat
 - vyřežeme zárez na tětivu
 - nejlépe přes pazourek, vyřežeme drážku podél – může být rovné, resp. různě „zakroucené“ (více vydrží)
 - žhavým hřebíkem udělat drážku na tětivu (zpevní se)
 - dá se takto udělat i drážka podél
 - pak nad teplý kamenem se šíp natukuje a dá se narovnat
 - opeření
 - krocení pera
 - položíme pero na tvrdou podrážku a hranou nože oškrábneme to z čeho vyrážejí brka a pak se to lépe rozdělí
 - na šíp se dávají pera ze stejné strany pera (3 pera na 2 šípy)
 - přetíjní šípy mají opeření z dravců
 - před přiděláním brka se pero namočí, protože se roztáhne a pak se smrskne
 - přidělá se vzadu (u konce šípu) a pak teprve předeček – ten se omotá šlachou, vypne, dováže a následně dolepí
 - na pláních se peří nelepilo
 - pláňáci „řezali“ pera provázkem (špičku ufkli a pak nasadili provázek, který protáhli)
 - do 65 cm nehraje průhyb rozdíl
 - klacek ze střemchy – těžší šíp (vyšší průraznost)
 - klacek je možné mít aj z lísky (ale není tak dobrá)

- v Evropě se dělali
 - kalina tušavaj
 - borovice
 - bříza
 - jasan
 - svída
 - líska
 - zimolez
 - olše
 - dřín
 - drážka na hrot dělaná přes pilku na železo.
 - hrot jen váže (rybářský uzel na vázání háčků)
 - hrot by měl mít zářezy
-
- klíh smíchaný s jemným prachem schne daleko rychleji a je lepší
 - tětíva
 - provázek – dacron
 - metoda pletení vlámské tětivy je popsána na <http://www.lukostrelec.cz>
 - toulce
 - ze začátku z kožešin predátorů, jednolitě
 - préríjní
 - nutno kůži vypnout ⇨ aby byla tuhá
 - šípky posledních 5 cm čouhají
 - spodek toulce je všitý „oválek“ rowhide
 - výšivka zvlášť, **dělá kapsu!**
 - knihy
 - das bogenbauer-buch (europäischer bogenbau von der steinzeit bis heute)
 - **Bows Arrows & quivers – John Baldwin**